

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh. 0400 805 904
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

lauantai 5.7.2025
iltaseurat klo 18.30
Kirsi Hiilamo

”Matkalaista taluta”. Tämä herättäjäjuhlien tunnus ohjaa meidän katseemme armolliseen Jumalaan, joka on luvannut olla kanssamme, taluttaa meitä elämän kaikilla teillä.

Tänään haluan jakaa kanssanne muutaman ajatuksen tämän teeman valossa, oman pienen sukuni kautta.

Olen syntynyt täällä Salossa. Tämä on äitini kotipaikka. Laaksosia on Salon seudulla varsin paljon. Aili Laaksonen, isoäitini, oli yksi heistä. Vaikka elämä vei äitini ja minut Helsinkiin ja Espooseen, kaippu kotiseudulle ei ole koskaan kadonnut. Salo on säilynyt paikkana, johon erityisesti äidin sydän aina palaa. Tämä kaipaus on kuin rukous: sydämen hiljainen huuto kotiin.

Isoäitini on haudattu tänne Uskelan kirkkomaahan. Olen työssäni kirkon perheneuvojana ja psykoterapeuttina pohtinut paljon ylisukupolvisia taakkasiirtymiä. Ne tarkoittavat sukupolvelta toiselle kulkeutuvia traumaattisiin tapahtumiin liittyviä raskaita tunnetiloja, joista on vaikea puhua. Enemmän tai vähemmän tiedostamattomina ne vaikuttavat sukupolvesta toiseen ihmisten mielialoihin ja käyttäytymiseen. Psykoanalyttikko, psykiatri Martti Siirala tiivistä ylisukupolvisen taakkasiirtymän näin: ”Se mikä ei tule yhdessä jaetuksi, tulee jonkun kannettavaksi.” Jos emme siis kykene käsittelemään vaikeita kokemuksia, ne tahtomattamme taluttavat meitä pitkin elämän pientareita ja ojan pohjia.

Sukuni elämässä suuren surun aihe oli isoisäni kuolema jatkosodassa. Isoäidilleni ja äidilleni sekä hänen isän kuoleman jälkeen syntyneelle tädilleni menetys oli kahta suurempi, koska isän antama uhri oli turha, jopa häpeällinen.

Konesepä Kosti Laaksonen, sotamies, menehtyi rintamalla 34-vuotiaana puukkotappelussa omiensa kanssa. Kosti ei päässyt sankarihautaan, mikä aiheutti suvulle suurta häpeää ja alemmuudentunnetta. Tuolloin ei vielä ymmärretty tai ei ainakaan hyväksytty sitä, miten paljon sota kuormitti ihmisten mieliä, johti monenlaiseen kärsimykseen, hermojen pettämiseen ja hallitsemattomiin tekoihin.

Leskenä isoäidin elämä oli puutteenalaista ja köyhää. Hän kasvatti lapsensa yksin. Sodan varjo oli raskas, mutta yrittäjäys, josta Salo on tunnettu, kannatteli.

Isoäiti teki kotonaan tilattuja ompelutöitä joka päivä -- paitsi jouluaattona. Hän kantoi rakennuksilta jätteiksi jääneitä polttopuita, joilla lämmitti kotiaan. Ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin selvitä. Suomalainen nainen jaksoi. Lapset sopeutuivat.

Jouluaattona hän sai lapsineen kutsun Jokisten, paikallisen kauppiassuvun, runsaampaan joulupöytään. Nämä joulut jäivät erityisesti tyttärien mieleen.

Arkeen mahtui toki iloakin ja kaipausta, mutta osin kätkeytyä. Isoäiti piti sängyn piilossa alla Nyyrikki-lehtiä, romanttisia tarinoita sisältäviä viihdekertomuksia, joita hän luki kuin salaa itseltäänkin — pieniä hengähdyshetkiä raskaan arjen keskellä. Loppuelämänsä ilman kumppania eläneenä hän haki tarinoista romanttista rakkautta, vaikka itsekin tavalleen vähän naureskeli. Myöhemmin isoäiti hakeutui hengellisiin tilaisuuksiin ammentaen niistä voimaa ja lohtua. ”Matkalaista taluta” oli totta myös hänen elämässään.

Isänsä kohtalo kulki äitini mukana. Tuskin on sattumaa, että hän löysi puolisoikseen miehen, jonka isä oli myös menehtynyt sodassa. Mitä enemmän asiaa olen ajatellut, sitä selvemmin oivallan, että rintamalla puukkotappelussa menehtyneen isoisäni kohtalo on vaikuttanut myös minuun.

Nyt maailman tapahtumia seurattaessa tuntuu toisinaan musertavalta ajatella niitä kaikkia menetyksiä ja taakkoja, joita käynnissä olevat sodat aiheuttavat paitsi nykyisille myös tuleville sukupolville. Kärsimykset jatkuvat vuosikymmeniä sen jälkeen, kun taisteluista – sankareista, pelkureista, pahoista ja hyvistä johtajista – kertovat otsikot ovat unohtuneet.

Isoäitini tiesi, mistä apu niissä tilanteissa löytyy. Yksinäisyydessä ja vaikeuksissakin on käsi, joka taluttaa. Elämän haasteet eivät isoäidiltäni hävinneet, mutta niiden keskellä hän saattoi turvata paitsi Jumalan lupauksiin myös lähimmäisiin.

Erilaisten elämänvaiheiden jälkeen olen itsekin tarttunut samaan käteen, käsiin. Ylisukupolvinen taakka kulkee edelleen mukana, mutta sitä on helpompi kantaa, kun sen voi jakaa toisten kanssa – esimerkiksi tätä iltana teidän kaikkien kanssa.

Helppoa polkua ei ole luvattu kenellekään. Jokaisella meistä on taakkoja, mutta meillä on myös lupaus siitä, että näitä taakkoja ei tarvitse kantaa yksin. Kun pysähdymme hetkiin, joissa voimme jakaa elämämme tarinoita, voimme löytää lohdutusta, naurua ja yhteyttä, jatkaa eteenpäin mieli keventyneenä. Lopulta matka vie meidät lopulta kotiin, jossa ei ole enää kipua, eikä surua vaan rauha ja ilo. Jumala taluttaa meitä niin kuin on taluttanut aiempiakin sukupolvia. Hän tekee sen armollisesti, kärsivällisesti ja rakkaudella.